

ВАЛЕРІЙ МАРЧЕНКО: “МУЗИКА — ЦЕ ТА Ж МАТЕМАТИКА. СВОЇ ЗАКОНИ. СВОЇ СТАНДАРТИ ТА ВИНЯТКИ”

Директор Рівненської музичної школи №2 — про знайомство з музикою, про пісні, перевірені часом

З відомим рівненським композитором, директором Рівненської музичної школи №2 Валерієм МАРЧЕНКОМ ми зустрілися ранньої пори в його робочому кабінеті. У приміщенні справжня “музична” атмосфера: стоїть фортепіано, усюди — нотні зошити і... тиша. Не гнітюча кабінетна тиша, від якої холодне серце, а особлива, творча. Офіційною темою нашого тет-а-тету стало видання Валерієм Марченком першої книги дитячих пісень “Бурштинові нотки”. Неофіційною — музика, яка вона є...

Доки готувалась кава, Валерій Віталійович показував мені фотографії зі своїх численних поїздок з учнями за кордон. Він та його підопічні де тільки не встигли побувати! Франція, Німеччина, Італія, Швейцарія, Чехія... І це були не звичайні туристичні вояжі, а виступи на різноманітних міжнародних фестивалях та конкурсах.

— Ось над цим готичним замком працює французький художник. Він його реставрує вже 40 років, — демонструє мені фото Валерій Марченко. — Також збирає музейну колекцію: старовинні велосипеди, старовинну зброю. Наші діти почали відразу питати: “Скільки ж це все коштує? А він відповів: “Коштує це все мільйони! Але збирати колекцію я почав не тоді, коли воно вже

коштує такі гроші, а коли це були звичайні пересічні речі у нашому житті. Вже через десять років все, що навколо нас, стає історією”.

Митець надихнув вихованців Рівненської музшколи №2 теж створити свою колекцію.

— Потрошку їздимо — збираємо. Батьки дітей дещо привозять, — розповідає директор школи. — Звісно, що це не надто раритетні цінності. Але так ми знайомимо дітей з українською культурою, адже збираємо речі суто з нашого краю. Це не є щось історичне, але наразі є багато дітей, які ні молотарок, ні старих прасок не бачили.

А ось і запашна кава. А за нею — довга розмова про життя Валерія Марченка, в якому не могло не бути музики...

Валерій Марченко: “Головне — дозволити музиці проникнути у твою душу і змінити твоє життя...”

ЧОМУ ВАЖЛИВІ СЛОВА У ПІСНІ

— Розкажіть про “Бурштинові нотки”.

— Це перша моя книга. Розумієте, я ніколи не знав,

як це — видати книги. Що я — інноватор, перший почав видавати касети, перший почав тиражувати CD. Але виявилось, що CD ламається, касета теж при лежанні стирається, а книжка завжди є. Мене дружина змусила подумати про книжку. Ось тоді мене зустріло чимало проблем. Скажімо, перший етап — скільки повинно бути пісень? Знаєте? А я вже знаю — щоб ділилося на вісім. Сторінки повинні ділитися на вісім. А оскільки дуже хотілось, щоб книжечка потрапила до рук дитини, незалежно від того, знає вона музику чи ні, — постало питання про вибір художника. Чим діти в першу чергу сприймають? Очима. Благо, з художником мені пощастило (над книгою працювала художниця Ольга Карнова — авт.)

— До книги увійшли якісь знакові композиції?

— Взагалі в мене багато пісень. Для цього віку. До книжки ми підбрали 21 пісню за критерієм, що всі ці пісні вже виконувались. Там, до речі, є пісня “Балет” на

слова Володимира Пнеушева, яка пройшла фінал дитячого “Євробачення”. Є пісні, які займали призові місця на конкурсах, фестивалях. Тобто композиції, пройдені часом.

— Пісні під якогось конкретного виконавця пишете?

— Так, бувало, що пісні замовляли. Але взагалі-то відношуся до тих авторів, які відповідально ставляться до текстів своїх пісень. Я вважаю, що у пісні на першому місці слова. Слова треба передавати через музику.

— Як часто зараз пишете?

— Раніше писав по дві-три пісні в день. Тепер — рідше. Але не тому що став директором, а тому що з віком починаєш більш критично до себе і своїх творів ставитись. Зі скептицизмом. Те треба підправити, ось те... Це займає більше часу.

ЧОМУ ВІДМОВИВСЯ ВІД ПРОДЮСУВАННЯ

— Як давно ви очолюєте музичну школу?

— З 2004 року. Минулого року був невеличкий ювілей

Незвіданими місцями Венеції...

— музикою, я так розумію, давно життя пов'язали?

— Так, з музикою я з дитинства. Тато ж у мене був військовим диригентом. Тому... я весь час займався музикою. Хлопці бігли грати у футбол, а я сидав вже з сьомої ранку грати за фортепіано. Я взагалі-то закінчував музшколу з двох інструментів — фортепіано і труба. Однак о сьомій ранку "не особливо" дозволяли трубити, тому — фортепіано. Нашим сусідам по Золочеву навіть будильників не треба було.

— Тобто ви відразу повністю почали присвячувати себе музиці?

— Розумієте, у ті — радянські — часи більшість з нас знали, як складатиметься наше життя. Я знав, що закінчу музшколу, вступлю до музичного училища, потім вивчусь у консерваторії (закінчив Львівську державну консерваторію ім. М. Лисенка — авт.). Так усе й сталося.

— Після навчання відразу до Рівного?

— У Рівному я оселився у 1987 році. Мене запросив Колупаєв Борис Сергійо-

вич, на той час ректор Рівненського педінституту. І я почав займатися ансамблем пісні і танцю "Веснянка", з яким об'їздили півсвіту. До речі, ми стали першими з України, хто дав інтерв'ю на американській радіостанції "Голос України". Ось і грамота американського президента Клінтона лишилася з тих часів (показує на стіну кабінету, обвішану численними рамочками — авт.). У той час, коли всі тільки розказували і боялися підняти голову, крім дисидентів, звісно, ми вже співали і "Червону калину", і "Ще не вмерла Україна". Насправді ж це не так просто було поїхати у США. Ми там працювали практично місяць. Мали 45 концертів, і в той же час нам знайшли можливість поїхати на радіо програму. Прийшли тільки я і шестеро студентів, тому що, самі розумієте, більшість боялися...

Вже пізніше я встиг попрацювати завідувачем музичного відділу Рівненського державного театру ляльок, старшим викладачем ін-

ституту культури, потім два роки відпрацював в Данії (на запрошення друзів) у музичній школі, викладав у Рівненському педінституті ім. Д.З. Мануїльського.

— І паралельно, наскільки я знаю, займалися продюсуванням?

— Так, були такі проекти як "Осінній дощ", "Арт-майстерня", моя дружина Жанна Марченко як виконавиця. "Арт-майстерня", до речі, об'їздила безліч закордонних конкурсів. Займалися організацією фестивалів в Угорщині, Болгарії. А в 2002 році мені Андрій Петрович (начальник міського управління культури й туризму — авт.) запропонував очолити другу музичну школу. Я подумав два роки, тому що багато хто мене відмовляв... Всі казали: "Ти ж музикант, навіщо тобі це чиновництво". Але я давно зрозумів, що та історія, що нам викладали, що музикант повинен бути голодним і босим — далеко не правда. Та ж Леся Українка, якщо з'їздити до неї в маєток, побачите наскільки "бідно" вона жила, або Максим Горький, який дозволяв собі півжиття прожити в Італії... Як-не-як, жити треба. Утримувати родину, навчати дочку.

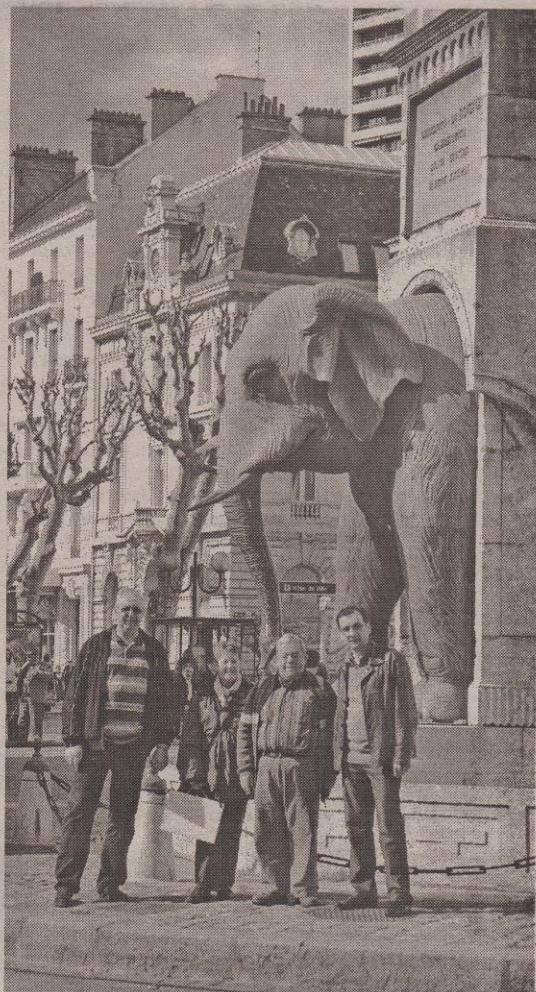
— Але з часом від продюсування відмовилися?

— Питання в тому, що в часи становлення української держави не було такої комерціалізації музичних проектів. Колись можна було спокійно приїхати до Києва на радіо і домовитися про ротацию. В свій час, вибачте мене, "Осінній дощ" продав більше дисків, ніж Таїсія Повалій. І за рейтингом був вищий, ніж Таїсії Повалій. У той час це не потребувало грошей. А тепер я все це кинув. Ажте зараз для розкрутки не потрібна творчість. Достатньо мати гарного продюсера, приємну зовнішність і вміти "розказувати" — у студії все оброблять, як треба...

ЧОМУ ВАЖКО УЖИВАТИСЯ ДВОМ ТВОРЧИХ ОСОБИСТОСТЯМ

— Я знаю, ви пов'язані з рівненським Ротарі клубом...

— Ротарі — це об'єднання самодостатніх людей, які мають можливість зробити щось для себе і для інших. У Ротарі я вже п'ятий рік. До речі, у липні стану президентом рівненського клубу. У Ротарі мене цікавить мож-

Шамбері, провінція Франції

ливість допомагати дітям. Я розумію, що зі своєю зарплатою можливість когось підтримати у мене обмежена, а Ротарі мені дає коло знайомств, якими я можу скористатися.

— Наскільки я знаю, в Ротарі доволі суворі правила вступу у клуб... Якщо хоч один з членів клубу не проголосує за кандидата, у ротарійці його не приймуть.

— Так, справді так є. Хоча зараз правила стають трошки ліберальнішими. Ротарі Ліберейшин просить нас трошки полегшити умови вступу. Але оскільки у нас організація маленька — лише 18 чоловік, для підтримки нормальних стосунків всередині клубу хочеться бути впевненим у кожному.

— До речі, дружина Жанна чим зараз займається?

— Дружина наразі викладає у нашій музшколі. Вона старший викладач класу естрадної пісні.

— А як вам, двом творчим особистостям, вдається уживатися?

— Звісно, доволі важко. Кожен по-своєму мислить, по-своєму все сприймає. Часто дискутуємо з приводу роботи. Ажте як творчі люди доволі імпульсивні. Втім, обоє якраз роботою і живемо...

— А дочка Олена випадково не пішла вашими стопами?

— Ні, Оленка пішла у менеджмент. Вона зараз у Києві працює. Старшим адміністратором столичного готелю "Прем'єр Палас".

— Але, думаю, кого вчити музиці, вам і так вистачає...

— Знаєте, діти — це таке благодатне поле. Вони вірять і розуміють, що треба займатися, треба вчитися. Навіть якщо вони не стануть музикантами чи співаками. Розумієте, заняття музикою — це не тільки музичні навички. Музика — це ж та сама математика: є свої закони, є свої стандарти та нестандарти. Головне — дозволити їй проникнути у твою душу і змінити твоє життя...

Юліана ТЕТ

Італія. Величні пам'ятники Генуї